

Fuat Akyürek

Dünyaya Bakış

KRİZ BİTTİ Mİ?

Bilindiği gibi dünya ekonomisi ağır bir krizin içine yuvarlandı. Uzun süredir kriz sinyalleri veren ABD ekonomisi, önce inşaat ve finans alanlarında görülen sonra da tüm ekonomiyi içine alan bir krize yuvarlandı. Genel olarak bu krizin başlama tarihi, bankacılığının önde gelen ismi Lehman Broders'in 2008 Eylül'ünde batması olarak kabul edildi. Bu kriz dalga dalga tüm sektörleri ve ülkelere yayıldı.

Büyük bankalar, dev tekeller birbiri ardına devrildi ve bazıları da genel bir çöküü önlemek için hükümetlerin müdahalesi ile kurtarıldı. Şimdi bu banka ve tekellerin hisselerinin önemli bir bölümü devletlere ait. ABD krizin bir çöküntüye yol açması için 15 trilyon dolar civarında bir parayı destekleme işine ayırdı. İngiltere, Almanya, Fransa, Japonya gibi ülkelerde aynı yolu tuttu. 2008'de 50 trilyon dolarlık bir varlığın yok olduğu tahmin edilmekte.

Şu günlerde burjuva ekonomistleri ve ideologları tarafından krizin bittiğine yönelik tespitler yapılıyor. Ancak bu tespitlerden en iyimserleri bile, durgunluktan çıkıldığına, işsizliğin düşeceğine ilişkin bir öngöründe bulunamıyor. Örneğin "ABD Merkez Bankası Fed'in, 3-4 Kasım'daki kurul toplantısının tutanaklarına göre, ekonominin tam olarak eski sağlıklı durumuna dönmesi ve işsizlik sorununun çözülmesi 5-6 yıl sürecektir.

Başka bir veride OECD'den geldi. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayımlanan rakamlar, birliğin 30 üyesinin ekonomi lerindeki üretim üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0.8'lik artış olduğunu, "gelişmiş ülkelerin üçüncü çeyrekte resesyondan çıktığını" tespit ediyor. Ancak bu durumu yeterli görmeyenlerin başında da Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Dominique Strauss-Kahn geliyor. Kahn "hükümetlerin teşvik paketlerini çekmek için acele etmesi gerektiği"ni söylüyor ve hükümetleri uyarıyor.

Ortaya çıkan bu veriler krizin ardından dünya kapitalist ekonomisinin bıçak sırtında ilerlediğini açıkça ortaya koyuyor. İşsizlik halen AB ülkelerinde de çok yüksek ve bu ülkelerde işsizlik rakamları yüzde 10 ile 20 arasında seyrediyor. Resesyondan -durgunluk- çıktığı ileri sürülüyor, ancak rakamlar son derece yetersiz ve belirtiler hızlı bir çıkışın gerçekleşmeyeceğini, dahası eğer hükümetler teşvik ve destek paketlerini çekerlerse, ekonomilerin ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağını açıkça gösteriyor.

Bütün bu olup bitenlerden genel bir sonuç çıkarmak gerekiyor mu? Kuşkusuz gerekiyor. Bugün dünya ekonomisini oluşturan tek tek ülkelerde üretimin toplumsal bir karakter gösterdiğini görüyoruz. Yani mallar sayıları yüz milyonlara varan işçiler tarafından üretiliyor, taşınıyor, paketleniyor, pazara sunuluyor. Ama üretim araçlarının özel mülkiyetinde olması, bütün bu ürünlerin satışından elde edilen paraların bir avuç büyük patronun cebine girmesine neden oluyor. Bu da mülk edinmenin özel bir karakter gösterdiğini kanıtıyor. Bu bugünün dünyasının temel çelişkisi durumundadır. Üretimin toplumsal karakteri ile, mülk edinmenin özel karakteri arasındaki bu çelişki, son tahlilde büyük ekonomik bunalımlara yol açıyor. Çünkü büyük mülk sahipleri mallarını azami karı ceplerine indirmek üzere üretiyor ve dev bir bankalar sistemi ile bunu garantiye alan bir ekonominin sahipliğini yapıyorlar.

İnsanlığın, yani kapitalist sistemi savunmaktan çıkarılmayan milyarlarca işçi ve emekçinin bu temel çelişkinin çözümü için mücadele etmesi ve toplumun ürettiği zenginlikleri, yine toplumun hizmetine sunacak bir sistemi kurmayı başarması gerekiyor. Bu sistemin adı sosyalizmdir ve bugüne kadar bu mevcut çelişkiyi çözebilecek başka bir toplumsal sistem de "icat edilmedi." Ama bunun için bilinç ve örgütlenme faktörünün de gelişmeyle birlikte, henüz çok güçlü olmadığı da bir gerçek. Ama insanlık er ya da geç bu çelişkinin çözümünü başaracaktır. Olup bitenler bunun zorunluluğunu kanıtlamıyorsa başka neyi kanıtıyor.

Kâr, Rus devini doyurmadı

RUSYA'nın en büyük devlet bankası Sberbank, milyar dolarlık kârına rağmen yıl sonuna kadar 27 bin çalışanın işine son verecek. 19 bin 500 şubesi ve 250 binden fazla çalışanı olan dev banka, işten çıkarmaların 2014 yılına kadar devam etmesinin planlandığını, istihdam bazında yüzde 25'lere varan bir kesintiye gidileceğini açıkladı. Banka 2009 yılında da 20 milyar ruble (693 milyon dolar) kâr bekliyor.

Daha fazla asker göndermeyin!

ABD'nin Afganistan'ın başkenti Kabil'deki büyükelçisinin, Beyaz Saray'a gönderdiği bir mesajda, Afganistan'a ek asker gönderilmesine karşı çıktığı bildirildi.

Basına sızan yazışmalara göre Afganistan'daki ABD ordusunun eski komutanlarından, Büyük elçi Karl Eikenberry, Hamid Karzai liderliğindeki Afganistan hükümetinin yolsuzluğa bulaşmış olmasından söz etti ve yönetme kapasitesi konusunda tereddütleri bulunduğunu söyledi. Beyaz Saray yönetimi, önde gelen ulusal güvenlik yetkilileriyle haftalardır yeni strateji üzerinde yoğun bir görüşme trafiği sürdürüyor. Ancak büyükelçinin mesajının halihazırda orduda görev yapan üst düzey generallerle farklı bir yaklaşımı ortaya koyduğuna dikkat çekiliyor. ABD ordusunun Afganistan'daki en üst düzey yetkilisi General Stanley McChrystal, 40 bin asker talebinde bulunmuştu. General McChrystal'ın, Büyükelçi Eikenberry'nin müdahalesi nedeniyle öfkeli olduğu bildiriliyor. ABD'nin halihazırda Afganistan'da 68 bin askeri var. İşgal güçlerinin toplam sayısı ise 100 bin civarında. Afganistan'a takviye gönderilmesi konusunda danışmanlarıyla bir araya gelen ABD Başkanı Barack Obama'nın, askeri takviye kararı ile Afganistan hükümetinin ülke yönetiminde ilerleme sağlaması arasında kaldığı bildirildi. Adının açıklanmasını istemeyen bir ABD'li yetkili, Obama'nın askeri konulardaki danışmanlarıyla 2.5 saate yakın görüşmesinde değişik seçenekleri değerlendirdiğini, ancak askeri takviye konusunda hâlâ bir karar almadığını belirtti. Obama ve ekibinin, sunulan seçenekleri uygulamak için gerekli zamanı tartıştıklarını belirten yetkili, Obama'nın, ABD'nin bu ülkedeki yükümlülük ve kalıcılığının sınırsız olmadığını Afganistan hükümetine açıkça ifade etmek gerektiği düşüncesinde olduğunu kaydetti. ABD'li yetkili, "Amerikalılar yıllarca bu ülkeye önemli yatırımlar yaptıktan sonra, artık Afgan hükümeti de sorumlulukları Afgan partnerimize devretmekte başarılı olabilmemiz için makul bir zaman süresinde ülke yönetiminde ilerleme sağlamalı" dedi.

İsviçre Ulaştırma Bakanı 2030 Yatırım Planlarını Açıkladı

Bünyesinde iletişim, ulaşım, enerji ve çevre bakanlıklarını bulunduran UVEK'in başkanı Moritz Leuenberger düzenlediği basın toplantısıyla bakanlığının 2030 yılına kadar yapmayı planladığı yatırımları ve bunların finansman çözümlerini açıkladı.

Bakanlığın hazırladığı raporda ülkenin sahip olduğu otoyol, demiryolu, havayolu, elektrik, gaz ve telekomünikasyon ağlarının genel olarak iyi durumda olduğu ve mevcut ihtiyacı karşıladığı vurgulandı. Fakat 20 yıl içerisinde farklı alanlarda artacak kapasite ihtiyacının karşılanması ve Avrupa'daki gelişmelere de ortak olabilmek için yatırımın kaçınılmaz olduğu belirtildi.

Leuenberger, yaptığı konuşmada bu konuyu ele alarak 20 yıl içerisinde otoyol kullananların %20, trenlere binenlerin ise %45 artacağını beklediklerini bu yüzden mevcut ulaşım ağının önemli derecede yatırıma ihtiyacı olduğunu söyledi. Raporda yer alan yatırım planlamasındaki bütçeler ise dudak uçuklatacak cinsten. 2010-2030 yılları arasında otoyollara yapılması gereken yatırım miktarı 44,5 milyar Frank, demiryollarına ise 31 ile 40 milyar Frank olarak öngörülmüş. Konfederasyonun ulaşım alanında vergiler ve toplu taşıma olmak üzere iki temel geliri bulunuyor. Leuenberger konuşmasında bu konuya da değinerek mevcut gelirlerle yatırımların karşılanmasının mümkün olamayacağını belirtti. Üstelik gelecek yıllar içerisinde elektrikli arabaların yaygınlaşmasıyla vergi gelirlerinde önemli derecede azalma olacağını ekledi.

Yeni vergi uygulaması

Leuenberger, gün içerisinde belirli yoğunlukta işleyen hatlar üzerinde belirli saatlerde geçerli olmak kaydıyla biletlere ek vergi eklemeyi planladıklarını söyledi. Örnek olarak Bern-Zürich güzergahını veren bakan, sabah 7 ile 9 saatleri arasında satılacak biletin saat 11-12 arasında daha pahalı olacağını belirtti. Bu ödeme sistemi ulaşım içerisinde bütün vasıtalarda uygulanabilecek.

Patron çalışana hırsız diyemeyecek

Heilbronn İş Mahkemesi, iki ekmeçik çaldığı iddiasıyla hırsız ilan edilen 60 yaşındaki kadının lehinde karar aldı.

Şubat ayında Heilbronn Hohenlohe Hastanesi mutfağında 20 yıldan beri çalışmakta olan bir kadın, iki ekmeçik (brötchen) çaldığı iddiasıyla işten atıldı. Hırsızlık yapmadığını, hastaneye ekmeçik getiren fırıncının her gün kendine belli sayıda ekmeçik hediye ettiğini söyleyen kadın iş mahkemesine başvurdu.

Açılan davada mahkeme, hastane yönetiminin kadını hırsızlıkla suçlayamayacağına

karar verirken, kadın 30 Eylül'den itibaren gönüllü çıkış almayı kabul etti. O zamana kadar evde oturmasına rağmen maaşını alacak olan kadına ek olarak da yüklü bir tazminat ödenecek.

Berlin'de Emily'nin 1.30 sentlik şişe depozitosunu zimmetine geçirdiği iftirasıyla işten atılmasına karşı tepkiler devam ederken, en fazla 60 Cent tutarındaki iki küçük ekmeçik çaldığı iddiasıyla işten atılan kadına iş mahkemesi hak verdi. Kadına hırsız denmesini yasaklayan mahkeme, karşılıklı güven ortamı kalmadığı için yüklü bir tazminat karşılığında 60 yaşındaki işçinin gönüllü çıkış alması yönünde karar aldı. Mahkemenin kararı sayesinde 60 Cent nedeniyle kadının sicilinin kirletilmesi engellenmiş oldu. Son dönemde işçi atmak için bahane arayan patronlar, en ufak bir bahane ya da önceden göz yumdukları şeyleri suç ilan ederek personel azaltma yoluna gidiyorlar.

kıs kıs kıs kıs...

Ukrayna İsviçreden 16 ton grip ilacı ismarladı

Ukrayna'da salgın hale gelen grip salgınına karşı hükümetin erken tedbir almaması ülkede eleştiriliyor. İsviçreden 16 ton grip ilacı Tamiflu ismarlayan Ukrayna'da ölümler artıyor. Sağlık bakanı ülkede fahiş fiyata satılacak grip ilaçlarına karşı satan kişilere ağır cezalar getirdi. Tamiflu şimdiden ülkede 400 euroya satılıyor. Normal fiyatın tam yüz katı olarak satılıyor. Medya halkı sarımsak ve wodka içilmesi gerektiğini de belirtiyor. Ülkede ocak ayındaki seçimlerden dolayı iktidarın panik içinde olduğu, halktan çok sayıda eleştiri aldığı belirtildi.

Chavez:

Bölgesel savaş çıkabilir

Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez, ABD'nin Venezuela-Kolombiya savaşını kışkırtabileceğini ileri sürdü. Haftalık TV ve radyo konuşmasında ordu komutanlarına seslenen Hugo Chavez, olası bir savaş için her zaman hazır durumda olmalarını istedi ve "Savaşı önlemenin en iyi yolu, ona hazır olmaktır" dedi. Kolombiya'nın, son yapılan anlaşmalarla ABD güçleri için ülkesinde daha fazla üs olanakları sağlamasının bölgesel istikrarı tehdit ettiğini belirten Chavez, çıkabilecek bir Venezuela-Kolombiya savaşının tüm Güney Amerika'ya yayılacağına savundu. Chavez'in orduya savaş hazırlığı emri vermesinin ardından Kolombiya, BM Güvenlik Konseyi ve Amerikan Devletleri Örgütü'nden yardım isteyeceğini duyurdu. Bogota, kimseye savaş tehdidinde bulunmadığını, diyalog istediklerini iddia etti.

Gizli etik raporu basına sızdı

ABD Temsilciler Meclisi'ne bağlı etik komitesinin basına sızan gizli bir raporu, çok sayıda Kongre üyesi ve çalışanı hakkında komite tarafından inceleme yürütüldüğünü ortaya koydu. Washington Post gazetesine sızdırılan rapora göre, komite, 30'dan fazla milletvekili ve bazı yardımcıların faaliyetlerini, savunma lobiciliği ve görevini kötüye kullanma gibi konularla bağlantılı olarak inceleme altına aldı.

Gazete, temmuz ayında hazırlanan raporda, Temsilciler Meclisi'nin, Savunma Bakanlığı (Pentagon) harcamalarını denetleyen etkili bir alt komitesinden 7 vekil hakkında da etik komitesince inceleme yürütüldüğünü yazdı. Gazetenin, ele geçirdiği gizli rapora dayanarak yayımladığı habere göre, iki ayrı etik bürosunca yürütülen incelemeler, Temsilciler Meclisi'nin Ödenekler Komisyonu'na bağlı Savunma Alt Komitesi Başkanı John Murtha ile birlikte komitenin diğer 6 üyesini kapsıyor.

Krizle karşı 100 bin kişi yürüdü

İTALYA'nın başkenti Roma'da sendikaların çağrısıyla hükümetin ekonomik krize karşı somut adımlar atmamasını protesto etmek üzere gerçekleştirilen gösteriye 100 bin işçi ve emekçi katıldı.